

DİVAN
EDEBİYATI
ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

S
A
Y
I
10
NUMBER

Y
I
L
06
YEAR

PROF. DR. ÂMİL ÇELEBİOĞLU HATIRA SAYISI

Bu sayının editörleri:

Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK

Prof. Dr. Sebahat DENİZ

Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

Divan Edebiyatı Vakfı (DEV) kuruluşu olan
DEV İktisadi İşletmesi yayınıdır.

Yayın Türü	İlmî ve Edebî
Dizgi-Mizanpaj	Divan Edebiyatı Vakfı Dizgi Servisi
Baskı-Cilt	Bayrak Yayımcılık Matbaa San. ve Tic. Ltd. şti. Küçük Ayasofya Cad. Yabacı Sokak, No: 2/1 Sultanahmet/İstanbul Tel: 0212 638 42 02
Kapak Tasarım	GNG Tanıtım
Yönetim Yeri/ Address for Correspondence	<i>Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi</i> İmrahor Mahallesi, Doğancılar Cad., Nu. 81 Üsküdar/İstanbul
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü/Editor	Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK noztoprak@marmara.edu.tr
Teknik Sorumlu	Yard. Doç. Dr. Recep AHISHALI ahishali@marmara.edu.tr
Abone İşleri/ Subscription	Dr. Ümran AY umran.ay@gmail.com Nusret GEDİK nusretgedik@hotmail.com

ISSN 1308-6553

© *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*

Dergimizdeki yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.
Yazıların her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir.

BAHAR/SPRING • THE JOURNAL OF OTTOMAN LITERATURE STUDIES • ISSN 1308-6553

DİVAN EDEBİYATI

ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

10
YIL/YEAR
2013

PROF. DR. ÂMİL ÇELEBİOĞLU HATIRA SAYISI

HAKEMLİ DERGİ

Bu dergi, "Akademia Sosyal Bilimler İndeksi tarafından taranmaktadır.

DEV
İstanbul 2014

Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi

DEV Adına sahibi

Prof. Dr. İskender PALA
i.pala@isam.org.tr

SORUMLU YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ (EDİTÖR/EDITOR)

Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK
noztoprak@marmara.edu.tr

EDİTÖRLER/EDITORS

Doç. Dr. Üzeyir ASLAN
uaslan@marmara.edu.tr
Doç. Dr. Hakan TAŐ
hakanibrahim@hotmail.com

YAYIN KURULU/
EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK
Prof. Dr. Ömür CEYLAN
Doç. Dr. Üzeyir ASLAN

SEKRETERLER/
SEKRETARIES

Yard. Doç. Dr. Bünyamin AYÇİÇEĞİ
Dr. Ümran AY
Nusret GEDİK

DANIŐMA KURULU/
ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Metin AKKUŐ (*Atatürk Üniversitesi*)
Prof. Dr. Orhan BİLGİN (*29 Mayıs Üniversitesi*)
Prof. Dr. Ali Fuat BİLKAN (*İpek Üniversitesi*)
Prof. Dr. Sebahat DENİZ (*Marmara Üniversitesi*)
Prof. Dr. Osman HORATA (*Hacettepe Üniversitesi*)
Prof. Dr. Mustafa İSEN (*Başkent Üniversitesi*)
Prof. Dr. Ahmet KARTAL (*Osmangazi Üniversitesi*)
Prof. Dr. Günay KUT (*Boğaziçi Üniversitesi*)
Prof. Dr. Muhsin MACİT (*Anadolu Üniversitesi*)
Prof. Dr. Cihan OKUYUCU (*Yıldız Teknik Üniversitesi*)
Prof. Dr. A. Atilla ŐENTÜRK (*İstanbul Üniversitesi*)
Prof. Dr. Tahir ÜZGÖR (*Marmara Üniversitesi*)
Prof. Dr. Kemal YAVUZ (*İstanbul Üniversitesi*)
Prof. Dr. Emine YENİTERZİ (*Medeniyet Üniversitesi*)
Prof. Dr. Ahmet ARI (*Süleyman Demirel Üniversitesi*)

İNGİLİZCE SORUMLULARI

Burak ÖZSÖZ
Zeynep AĐDAŐ

ANA DİLİ SORUMLULARI

Doç.Dr. Ozan YILMAZ
Yard. Doç.Dr. Bünyamin AYÇİÇEĞİ
Dr. Ümran AY

İÇİNDEKİLER

Sunuş ix-x

PROF. DR. ÂMİL ÇELEBİOĞLU HATIRA DOSYASI

Sebahat DENİZ

Âmil Çelebioğlu'nun Hayatı 1-4

Emine YENİTERZİ

Mevlana Torunu Bir Akademisyen: Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu (Bilim
Adamlığı ve Şahsiyeti) 5-12

Nihat ÖZTOPRAK

Âmil Çelebioğlu'nun Bibliyografyası 13-24

Nejat SEFERCİOĞLU

Şâir Âmil Çelebioğlu (Hayrânî) 25-56

Nihat ÖZTOPRAK (Derleyen)

Âmil Çelebioğlu'nun Ölümü İçin Yazılanlardan 57-61

HATIRA YAZILARI

Abdulkerim ABDULKADİROĞLU

Millî Kültür Bir Hayranını Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu'nu Kaybetti 65-74

Mücteba UĞUR

Bir "İlmiyle Âmil Çelebioğlu"nun Ardından 75-78

Cemal KURNAZ

Hatıraların Işığında Hocam Âmil Çelebioğlu 79-88

Mustafa Nejat SEFERCİOĞLU

Rahmetli Hocam Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu 89-92

Hüseyin AKKAYA

O ve Ben 93-110

Nihat ÖZTOPRAK

Bir Tanışma Hikâyesi ve Canlı Mesnevî 111-118

Mustafa TATÇI

Hocam Âmil Çelebioğlu'nun Ardından 119-125

MAKALELER

Bünyamin AYÇİÇEĞİ

Ahmedî (815/1412-13) ile Behiştî (917/1511-12?)'nin İskender-nâme'lerinin Şekil ve Muhteva Bakımından Karşılaştırılması/
Comparison of the form and content of Ahmedî (815/1412-13)'s
İskender-nâme and Behiştî (917/1511-12?)'s İskender-nâme 129-204

Yaşar AYDEMİR

Makedonyalı Saîd ve Şiirleri/ Sa'id of Macedonian and His Poems 205-228

Adem CEYHAN- Muhammet ÖZDEMİR

Hız. Ali'ye Ait Yüz Sözü'nün Manzum Bir Tercümesi / The Verse
Translation of Hundred Sayings That Belong to Caliph Ali 229-274

Hanife KONCU

Bir Ashâb-ı Kehf Kıssası: Hâzâ Kıssa-i Ashâbü'l-Kehf/ The Story of
Seven Sleepers: Hâzâ Kıssa-i Ashâbü'l-Kehf 275-318

M. Fatih KÖKSAL

Bâkî'nin Bilinmeyen Veda Gazeli ve Dîvânında Bulunmayan Bazı
Şiirleri / Baki's Unknown Farewell Ghazal and Some of His
Poems That Are Not in His Divan 319-330

Cemal KURNAZ

Divan Şiirinde Beden Dili/ Body Language in Divan Poetry 331-338

Mustafa Nejat SEFERCİOĞLU

Nev'î'nin Hocası Karamânî Mehmed Efendi İçin Yazdığı "Bayram
Hilâli" ile İlgili Kasîdesinin Tahlîli/ The Analysis of the Eulogy
About "Bayram Cerescent" That Nev'i Wrote for His Master
Karamani Mehmed Efendi 339-358

Kemal YAVUZ

Türk Şiirinde Nazire/ Nazire in Turkish Poetry 359-424

Emine YENİTERZİ

Nasîhat-nâme-i Safî/ Nasîhat-nâme-i Safî 425-446

Resimler 447-459

Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu (1934-1990)

İsmiyle müsemmâ idi ilmiyle de 'âmil
Her bâbda kemâl sâhibi bir 'âlim-i kâmil

Nâhid

Sunuş

“İlmiyle âmil olmak” vasfı, çok az insanda tezahür eden bir özelliktir. Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu’nu tanıyan herkesin ilk söylediği söz budur: İlmiyle âmil bir insandı. Adıyla şahsiyeti birbirine uyan yani ismiyle müsemma olan ender insanlardan biriydi. Âdeta ilmin tecessüm etmiş haliydi. İlim onda, güzel ahlak, edeb, hilm, sabır, tevazu, adalet, şefkat, kanaat, cömertlik, çalışkanlık gibi güzel ahlak vasıflarıyla tezahür etmişti.

Dünyalık işlere çok fazla önem vermeyen bu Çelebi-neseb ve meşrebli gönül insanının en büyük amacı ilimle meşgul olmaktı. Ona göre ilim, Allah rızası için yapılmalıydı. Şan, şöhret, makam, mevki, para için ilim yapılmazdı. Biz talebelerine daha yolun başındayken verdiği ilk nasihat buydu. Hangi yaşta olursa olsun, kabiliyeti olup da ilimle uğraşmayanların vebal altında olduğunu söyleyip böyle gördüğü insanları teşvik eder, onlara destek olmak için büyük bir gayret gösterirdi. Çoğu zaman ailesini, akrabalarını, dostlarını ihmal etme pahasına ömrünü ilme vakfetmiş kamil bir insandı.

İçi böylesine ilim aşkıyla yanan ve bu aşkın nuruyla etrafını aydınlatmaya başladığı en verimli çağında aramızdan ayrılan hocadan öğrenilecek daha çok şey vardı. Bıraktığı birbirinden değerli eserler, hayattayken sergilediği tavır ve söylediği sözler bizim bu yolda rehberimiz olmaya devam etmektedir. Ancak ona olan hasretimiz ve ihtiyacımız her geçen gün daha da artmaktadır.

Kısa ömründe yetiştirdiği doktora öğrencilerinin hemen hepsi bugün çeşitli üniversitelerde başarılı birer profesör olarak görev yapmakta ve onun manevi rehberliğinde ilmî çalışmalarını sürdürmektedir.

Hocaya olan vefa borcumuz hiçbir şekilde ödenemeyecek kadar büyüktür. Bunun küçük bir nişanesi olarak aziz hatrasını yad etmek ve ebedileştirmek amacıyla bu mütevazı çalışma hazırlanmıştır. Üç bölümden meydana gelen eserde birinci bölüm “Hatıra Dosyası”, ikinci bölüm “Makaleler” ve üçüncü bölüm de “Resimler” olarak tertip edilmiştir. “Hatıra Dosyası”nda hocanın hayatı, ilim adamlığı, eserleri, şairliği,

vefatına yazılan şiirler ve öğrencileri ile yakın dostlarının hatıra yazıları yer almaktadır. İkinci bölümde, genellikle öğrencilerinin ve onların yetiştirdiği araştırmacıların akademik araştırmaları mevcuttur. “Resimler” kısmında ise hocanın hayatının çeşitli dönemlerini yansıtan, ailesi, hocaları, meslektaşları, arkadaşları ve öğrencileri ile birlikte çekilmiş fotoğraflardan meydana gelen mütevazı bir albüm oluşturulmuştur.

Derginin sayfalarını bizlere açarak bu hatıra sayısının hazırlanmasına fırsat veren Divan Edebiyatı Vakfı mütevelli heyeti başkanı Prof. Dr. İskender Pala’ya, hazırlıkların her safhasında hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan dergi editörleri ve çalışanlarına, ayrıca yazılarıyla katkı sağlayan meslektaşlarımıza ve emeği geçen herkese gönülden teşekkür ederiz.

Yazsak da bütün kitapları hasretle onun nâmına, Yine bir şey yapabildik diyemeyiz aziz hatırasına

Ruhu şâd olsun...

Prof. Dr. Sebahat DENİZ

Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK